

"Službeni glasnik RS", br. 110/2008

Na osnovu člana 45. stav 1. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS", br. 55/05, 71/05 - ispravka, 101/07 i 65/08),

Vlada donosi

S T R A T E G I J U

razvoja sporta u Republici Srbiji za period od 2009. do 2013. godine

Uvod

Sportom se predstavlja država u svetu, afirmiše njeno kulturno bogatstvo i jača nacionalna kohezija.

Sport je u Ustavu Republike Srbije definisan kao kategorija od posebnog društvenog interesa i velikim delom se finansira iz budžeta Republike Srbije. Usled takvog pravnog rešenja, država, tj. njeni nadležni organi imaju pravo i dužnost da odrede i osmisle ciljeve, kriterijume i prioritete za ulaganje budžetskih sredstava u sport.

Strategija razvoja sporta (u daljem tekstu: Strategija) pruža odgovor na pitanje na koji način, i u koje segmente sporta, je najefikasnije i najprimerenije uložiti novac poreskih obveznika, i kako na osnovu tog ulaganja na najbolji način ostvariti javni interes u oblasti sporta.

Moderne tehnologije (kompjuteri, mobilna telefonija, televizija, roboti, video igrice i dr.), uslovi života (povećan životni standard, život u prenaseljenim gradovima bez odgovarajućih prostora za fizičko vežbanje i rekreaciju) sve više opredeljuju mlade da budu fizički neaktivni. Tako se stvara privid da je sportska aktivnost kao vid igre i zabave suvišna, što je u proteklom periodu dovelo do upadljivog pada interesovanja dece i omladine za učešće u sportskim aktivnostima.

Fizička neaktivnost dece, a pogotvo adolescenata, negativno utiče na njihov fizički i duhovni razvoj. Takva situacija ugrožava javno zdravlje, a samim tim i zdravlje pojedinaca, dok istovremeno umanjuje regrutnu bazu za vrhunski sport. Otuda deca u sportu jesu osnovni prioritet Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji.

Činjenica je da su sportski objekti najvećim delom u lošem stanju i da su zapušteni. To umanjuje mogućnost za bavljenje dece i omladine sportom, kao i mogućnost za razvoj vrhunskog sporta, a istovremeno destimuliše građane da se uključe u programe rekreativnog vežbanja. Bez odgovarajućeg prostora za igru i trening, nema pravog razvoja sporta, a sportski objekti predstavljaju nasleđe koje ostaje budućim generacijama kao podsticaj za bavljenje sportom. Zbog toga je neophodno započeti sa planiranim i sistemskim ulaganjem u obnavljanje i izgradnju sportske infrastrukture širom Republike Srbije, kao i sa jasnim utvrđivanjem imovinskopravnih

odnosa u toj oblasti. Otuda sportski objekti predstavljaju jedan od prioriteta Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji.

Strateško opredeljenje države je da se, pre svega, revitalizuju postojeći objekti tamo gde je to moguće i prikladno, a potom da se grade novi sportski objekti. Novac građana Republike Srbije neće se ulagati u prevelike sportske objekte, koji se dugo grade i koji su preskupi za održavanje. Racionalnom izgradnjom sportskih objekata sprečiće se mogućnost da sport postane teret društvenoj zajednici. Male sportske hale i tereni, biće lakše dostupni većem broju dece, aktivnim sportistima i rekreativcima. Stoga je smernica koja proizlazi iz ove strategije da se: umesto malog broja velikih sportskih objekata, gradi veliki broj malih sportskih objekata.

Poseban prioritet Strategije jeste ulaganje u vrhunski sport i njegov razvoj. Vrhunski rezultati, kao i odgovorno ponašanje vrhunskih sportista ne samo što imaju nacionalnu reprezentativnost u svetu, već predstavljaju uzore mladima promovišući rad, upornost, borbenost i poštenje. To su vrednosti čiji je razvoj potrebno podsticati i negovati u društvu. Negovanjem tih vrednosti sport dobija, ne samo takmičarski, reprezentativni i zdravstveni značaj u društvu, već i širu vaspitnu i razvojnu ulogu.

Osim tri prethodno navedena prioriteta, opredeljenje Strategije jeste da rekreativno bavljenje sportom bude opšteprihvaćen i poželjan model društvenog ponašanja. Stoga će Strategija definisati ulogu države u podsticanju sporta za sve - kategorije sportske aktivnosti koja ohrabruje sve segmente stanovništva da u sportu nađu preventivu za zdravstvene probleme, socijalnu komponentu razvoja, kao i konstruktivan način trošenja slobodnog vremena.

Autonomija sporta i njegova politička neutralnost predstavljaju istorijsku tekovinu i međunarodni pravni standard čije poštovanje i ostvarivanje predstavlja jedan od prioriteta i opredeljenja ove strategije. Ovim dokumentom uvažava se činjenica da autonomija sporta počiva na ravnoteži prava pojedinaca i sportskih organizacija sa jedne strane, i odgovornosti i dužnosti tih subjekata sa druge strane. Saradnja državnih organa i ustanova koje obavljaju poslove u oblasti sporta sa sportskim organizacijama kao udruženjima građana, i očuvanje i jačanje autonomnosti u radu takvih udruženja koja deluju u oblasti sporta biće jedan od osnovnih ciljeva prilikom realizacije ove strategije.

Ova strategija prihvatila je kao jednu od polaznih osnova da sport predstavlja univerzalno sredstvo u kreiranju i ostvarivanju vrednosti kojima se menjaju društva, razvija nacionalna kohezija, afirmiše demokratija, ostvaruju osnovna ljudska prava i slobode, jača ekonomija i podstiče zaštita zdravlja građana Republike Srbije. Zbog toga se konstatuje da je radi očuvanja društvene uloge sporta, daljeg razvoja sportskog sistema, a samim tim i ostvarivanja svih drugih ciljeva koji se postižu sportom, potreban strateški pristup države i nevladinog sektora, paralelno sa sprovođenjem procesa profesionalizacije kadrova u sportu, depolitizacije upravljačkih struktura u sportu i decentralizacije državnih nadležnosti iz oblasti sporta.

1
Republika Srbija, svojim najvišim pravnim aktom, Ustavom Republike Srbije donetim 8. novembra 2006. godine, prepoznala je i uvažila sport kao društvenu vrednost o kojoj se stara Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave (opština, grad i grad Beograd). U četvrtom delu Ustava koji uređuje nadležnosti Republike Srbije članom 97. tačka 10. propisano je da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti sporta. Time je uvažena i nastavljena

dugogodišnja tradicija pravnog uređivanja sporta i sportskih aktivnosti na teritoriji Republike Srbije i potvrđeno opredeljenje države da i u budućnosti primeni tzv. intervencionistički model zakonskog uređivanja materije sporta. To znači da će i nadalje, najznačajniji deo sportskog sistema Republike Srbije i osnovni elementi koji čine taj sistem, biti u pogledu strukture i nadležnosti uređeni pravnim normama koje propisuje država.

Članom 183. stav 2. tačka 3. Ustava propisano je da autonomne pokrajine, u skladu sa zakonom, uređuju pitanja od pokrajinskog značaja u oblasti sporta, a članom 190. stav 1. tačka 4. predviđeno je da se opština, preko svojih organa, u skladu sa zakonom, stara o zadovoljavanju potreba građana u oblasti sporta i fizičke kulture. Sam pojam fizičke kulture, iako po mnogim autorima sporan, našao je svoje mesto u Ustavu i u članu 68. stav 4. koji se odnosi na zdravstvenu zaštitu, a u kome stoji da Republika Srbija pomaže razvoj zdravstvene i fizičke kulture. Time se ustavnom normom, na posredan način, sport doveo u vezu sa zaštitom zdravlja svakog pojedinca, a kroz pojam fizičke kulture, koji je kao teorijska kategorija širi od pojma sporta i obuhvata još fizičko vaspitanje i rekreaciju.

1

"Službeni glasnik RS", broj 98/06.

Pored uticaja niza objektivnih društvenih okolnosti na trenutni status sporta u Republici Srbiji, mora se konstatovati da je slabost koja se uočava na sva tri nivoa sportske organizacije, u primarnom (sportisti - treneri - trenažni program - roditelji), sekundarnom (sportski klubovi, nacionalni granski savezi) i tercijarnom nivou (društvo, ekonomija, obrazovanje, zdravstvo, zakoni, privatni sektor, javna glasila i dr.), posledica, ne samo krize kroz koju je prošla država u poslednjih dvadesetak godina, već i nespremnosti institucija nevladinog sportskog sektora da se prilagode novim društvenim okolnostima.

Ekonomska kriza uticala je na smanjeno ulaganje države i privrednih subjekata u sport, obrazovanje sportskih radnika i izgradnju i održavanje sportskih objekata. Standard zaposlenih u sportskim organizacijama vremenom je sve više opadao, smanjivali su se infrastrukturni, tehnički i ljudski resursi koji služe održavanju sistema, njegovom razvoju, pre svega povećanju broja sportista i građana koji se bave redovnom i povremenom fizičkom aktivnošću. Uslovi za rekreativni sport su postali sve skuplji, a postojeći koncept je postao sve manje dostupan građanima. Zbog toga, ali i zbog uticaja drugih ograničavajućih faktora, veliki broj ljudi prekinuo je praksu vežbanja i bavljenja sportom u slobodno vreme i posvetio se manje zdravim aktivnostima što je uticalo na primetno povećanje broja obolelih od kardiovaskularnih i respiratornih bolesti, kao i na povećanje broja zavisnika od alkohola i opojnih droga.

Nezavisno od ekonomske krize, komercijalizacija pojedinih grupa sportova, koja je tipična za mnogo razvijenije i bogatije države nije zaobišla ni Republiku Srbiju. Naravno, upravljanje tom grupom sportova zahteva snažnije privredno angažovanje i aktivnosti kojima se ispunjavaju finansijski zahtevi skupih takmičenja, igrača, trenera i menadžera. Svi navedeni, kao i mnogi drugi problemi zahtevaju strateški pristup reformi sportskog sistema koja bi trebalo da se temelji na čvrstim principima.

Dalji razvoj, koji će biti strateški planiran i sproveden, podrazumeva usavršavanje postojećeg sistema sporta u skladu sa iskustvima razvijenih država u oblasti sporta. Ova strategija je izraz opšte državne politike. Ona sadrži pravce razvoja sporta, usavršavanja sportskog sistema i sportskih organizacija. Strategija sadrži odgovore na pitanja kako se može stići do unapred određenih razvojnih ciljeva u sportu.

Strategija predstavlja skup principa o upravljanju sportom i njegovom strateškom usmerenju u budućnosti. Vlada Strategijom, polazeći od zacrtane politike u oblasti sporta, precizira načine realizovanja strateških ciljeva. Jedan od ključnih preduslova uspešnog sprovođenja postupka izrade Strategije bilo je sprovođenje konsultativnog procesa. U cilju aktivnog uključivanja zainteresovanih učesnika u navedene aktivnosti, proces formulisanja Strategije zamišljen je i sproveden kao otvoren i fleksibilan. U konsultativnom procesu učestvovali su predstavnici nacionalnih granskih saveza, Olimpijskog komiteta Srbije, Paraolimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, Udruženja za medicinu sporta, Antidoping agencije Republike Srbije, Republičkog zavoda za sport, Pokrajinskog zavoda za sport, Pokrajinskog sekretarijata za sport, fakulteta za sport i fizičko vaspitanje u Beogradu, Novom Sadu i Nišu i stručnjaci Ekonomskog instituta, Zavoda za vrednovanje kvaliteta, Sportske organizacije "Sport za sve", kao i Radna grupa koju je obrazovala Vlada. Aktivno uključivanje predstavnika udruženja i javnih glasila u ključne faze izrade Strategije doprinelo je boljem razumevanju problema koji prate sport, a samim tim i primerenijem formulisanju predloga kako da se na što bolji način zadovolje potrebe građana Republike Srbije u oblasti sporta.

Zajedničko je mišljenje većine učesnika da je proces izrade Strategije bio praćen pozitivnim promenama od ustaljenog načina rada na izradi strateških dokumenata, kao i prevazilaženjem problema koji takve promene sa sobom nose. Taj proces je stvorio dobru osnovu za izgradnju kvalitativno novih odnosa između Vlade i ostalih subjekata u sportu.

1. Stanje sporta u Republici Srbiji

Sistem sporta u Republici Srbiji može se predstaviti kroz tri segmenta.

Prvi segment sadrži Olimpijski i paraolimpijski sport, neolimpijski sport i sport osoba sa invaliditetom koji ne pripadaju paraolimpijskom sportu, kao i strukovna udruženja.

Drugi segment jeste sport u institucijama kao što su škole, univerziteti, vojska i policija.

Treći segment sastoji se od sportskih aktivnosti pojedinaca koje nisu striktno institucionalno organizovane (sport u porodici, masovni sport, sport za zdravlje, fitnes, rekreativni sport, ekstremni sport, sport u okruženju stanovanja i dr.).

U Republici Srbiji, nepoznanice i nedostaci se uočavaju u sva tri segmenta organizacije sistema sporta i one su posledica nedovoljnog stručnog, administrativnog i regulatornog kapaciteta.

Sledećih petnaest elemenata prikazuju stanje sporta u Republici Srbiji:

Sport dece i omladine nalazi se u veoma teškom stanju. Ovaj milenijum nosi neizvesnosti slične onima koje je fizičko vaspitanje prošlo i prebrodilo tokom dvadesetog veka. Koji su to problemi koji nakon višedecenijskog razvoja i položenog testa opravdanosti i neophodnosti, traže preispitivanje mesta fizičkog vaspitanja u školskom programu? Pre svega, to je smanjenje broja realizovanih nedeljnih časova fizičkog vaspitanja, nedovoljan broj fiskulturnih sala opremljenih po utvrđenim normativima, što utiče na primere erozije u kvalitetu i standardima nastave, smanjene bezbednosti učenika uz pitanja o problemima angažovanja nastavnika. Deca i omladina imaju potrebu i pravo na fizičko vaspitanje kao nerazdvojiv deo kvalitetnog obrazovanja, kojim se omogućava permanentan individualan i profesionalan razvoj, uči o životu, izgrađuju etičke vrednosti, komunikacija, saradnja, timski rad, poštovanje drugih, fer plej, prihvatanje pobeđe i poraza, zajednički život u miru i harmoniji. Fizičko vaspitanje je jedini školski predmet koji je usmeren na fizičku aktivnost, fizički razvoj i zdravlje, te je potrebna njegova dalja afirmacija kao bazičnog nastavnog predmeta, pedagoški proces (obučavanje - učenje) kojim se obezbeđuje integralan razvoj uma, tela i duha. Planom se mora obezbediti dovoljan broj časova unutar koga je moguće ostvariti misiju kvalitetnog fizičkog vaspitanja i školskog sporta, ali i partnerstva sa sistemom sporta. Razvoj fizičkog vaspitanja treba sagledati kroz poboljšanje programa, prostora i opreme, statusa predmeta, inicijalne i radne obuke nastavnika, organizovanje drugačijeg sistema takmičenja prilagođenog potrebama i interesovanjima učenika, kao i kroz elaboraciju Strategije u borbi protiv svih formi diskriminacije u vezi sa polom, materijalnim stanjem, poreklom, položajem, talentom ili invaliditetom. Fizičko vaspitanje u školama mora da izradi nacionalne standarde ovladanosti programima fizičkog vaspitanja i sporta.

Kada govorimo o sportu dece i omladine i problemima koji se tiču sistema školskog sporta nikako ne smemo zaboraviti i na problem paralelizma u sportskim takmičenjima. Škole se u procesu takmičenja više oslanjaju na učenike sportiste koji aktivno treniraju u sportskim klubovima.

Time se nikako ne poštuje princip da su sva deca ravnopravna i da imaju podjednaka prava da se takmiče sa svojim vršnjacima. Sport u srednjim školama je takođe opterećen "sportskim elitizmom" pa tako talentovani sportisti uzimaju učešće u školskim takmičenjima i to u nekoliko sportova i disciplina. Danas o organizovanim sportskim aktivnostima na univerzitetu gotovo da i ne možemo govoriti.

Nacionalni granski savezi i vrhunski sport, kao i ostale forme sporta u Republici Srbiji, nalaze se na prekretnici, kako organizacionog usavršavanja, tako i sistemskog uobličavanja. Sport, a naročito vrhunski, susreće se sa velikim brojem problema, koji direktno utiču, ne samo na njegov budući razvoj, već i na održavanje dostignutog nivoa razvoja. Problemi koji opterećuju sport su različiti i pripadaju, kako unutrašnjim, oni koji su svojstveni samoj sportskoj organizaciji, tako i spoljašnjim, među kojima treba izdvojiti, pre svih, neadekvatnost prostornih i materijalno-tehničkih uslova za trening kojim se gradi vrhunski sportski rezultat. Adekvatan oporavak sportista, zdravstvena zaštita, obrazovanje, sportska i radna karijera, samo su deo aktuelne situacije velikog broja nerešenih problema koji zahtevaju brzo rešavanje. Položaj trenera, njihova stručna izgradnja, profesionalni i socijalni status deo su aktuelne situacije koja nije stigla ni do nivoa brige društva i samog sistema sporta.

Sportski objekti u Republici Srbiji nalaze se u prilično lošem stanju koje je prouzrokovano dugogodišnjom ekonomskom krizom i nedovoljnim ulaganjem

vlasnika i korisnika u održavanje i izgradnju sportskih objekata. Veliki broj važnih sportskih objekata je blizu granice amortizacije, što će u bliskoj budućnosti stvoriti potrebu za izgradnjom novih objekata. Čak i objekti koji se nalaze u znatno boljem stanju od onih za koje se može reći da su pri kraju veka eksploatacije, zastareli su i iziskuju popravke i modernizaciju. Dalji razvoj sporta u Republici Srbiji zahteva kompletnu reviziju, a potom i plansku rekonstrukciju i izgradnju infrastrukture sportskih objekata. Nepostojanje baze podataka o broju sportskih objekata i sportskih terena u Republici, kao i o njihovoj vlasničkoj strukturi dovodi do stihijskog i neplanskog finansiranja rekonstrukcije postojećih i izgradnje novih sportskih objekata.

Za potrebe izrade Strategije Ministarstvo omladine i sporta je 2008. godine uradilo istraživanje o stanju sportskih objekata u osnovnim i srednjim školama u Republici Srbiji gde se došlo do podataka da 559, odnosno 36,5% škola nema veliku salu, 744 odnosno 48,5% škola ima veliku salu površine manje od 450 m^2 , a 230 tj. 15% škola ima veliku salu površine veće od 450 m^2 . Istraživanje dalje pokazuje da 1190, odnosno 77,6% škola nema malu salu, 239 tj. 15,6% poseduje malu salu površine manje od 150 m^2 , a da 104 tj. 6,8% škola ima malu salu površine veće od 150 m^2 . Što se tiče bazena u školama, samo 12 od ukupno 1533 škola poseduje bazen, pri čemu je pet škola iz beogradskog, dve iz šumadijskog okruga, i po jedna iz pečkog, srednjobanatskog, zlatiborskog i borskog okruga. Od toga sedam bazena je opremljeno po normativu, a pet bazena nije.

Uvažava se činjenica da sportski objekat sam po sebi ne obezbeđuje napredak sporta, već i da sportski programi koji se u sportskom objektu sprovode svrstavaju sportske objekte u resurse za postizanje sportskog rezultata, kao sportskog proizvoda.

Moderna i funkcionalno uređena infrastruktura sportskih objekata jedan je od ključnih preduslova za ostvarivanje razvoja i uspeha na svim sportskim poljima.

Sport za sve je u proteklom periodu doživljavao veoma teške trenutke pošto je ta, veoma značajna aktivnost, bila veoma loše finansirana. Privatna inicijativa u oblasti rekreativnog vežbanja postala je dominantna u poslednjih dvadeset godina. Rast privatne inicijative ilustruje podatak da je samo u Beogradu sagrađeno oko trista novih teniskih terena i preko četrdeset balon-sala za sportske i rekreativne aktivnosti. Aerobik i drugi grupno vođeni fitnes programi nude se praktično u svim osnovnim i srednjim školama, velikom broju vrtića, a vrlo često i u adaptiranim mesnim zajednicama, podrumima i skloništima. Kao i u drugim segmentima i ovde nedostaje evidencija o broju rekreativnih programa, objekata za rekreaciju, kao i o stepenu obrazovanosti kadra koji se bavi instruktažom, nedostaje normativa o minimalnim uslovima što se tiče opreme, rekvizita i prostora za rekreativno vežbanje u objektima. Zbog toga država treba da uredi ovu oblast i stavi je u funkciju poboljšanja uslova za bavljenje rekreacijom svih građana, a tako i ohrabri privatnu inicijativu.

Zavodi za sport su javne ustanove koje bi trebalo da brinu o razvoju stručnog rada u oblasti sporta i da budu lideri u afirmaciji struke. Ove institucije u Beogradu i Novom Sadu pružaju javne usluge organizacijama u oblasti sporta. Na osnovu Zakona o

utvrđivanju određenih nadležnosti autonomne pokrajine¹ osnivačka prava nad organizacionom jedinicom u Novom Sadu su preneti na Autonomnu pokrajinu Vojvodinu. Ipak, to je resurs koji pripada sportu kojeg je potrebno funkcionalno povezati, istraživački standardizovati jer ispunjenje misije postojanja takvih institucija nije moguće bez njihove pune integracije i kooperacije.

Zavodi su opterećeni mnogim nasleđenim i godinama gomilanim problemima. Stručnjaci su tokom godina krize napuštali zavode, a objekti su vremenom oronuli, ili, kao u slučaju Novog Sada, nisu prilagođeni nameni.

Neke od značajnijih objekata Republičkog zavoda za sport u Beogradu trenutno koriste drugi subjekti bez jasnog pravnog osnova. Mnoge interesne grupe i pojedinci, zainteresovani su za sticanje i preuzimanje prava korišćenja imovine Republičkog zavoda za sport. Ta imovina trenutno obuhvata 43 hektara zemljišta na veoma atraktivnoj lokaciji, pripadajuće objekte na zemljištu, Polivalentni sportski centar i Upravnu zgradu. Takođe, u smanjenom obimu bavio se unapređenjem modela sistema treninga, testiranjem sportista, matičnim evidencijama i drugim delatnostima značajnim za razvoj sporta u Republici Srbiji, pri čemu saradnja i koordinacija Republičkog i Pokrajinskog zavoda za sport nije bila adekvatna.

Pojedini krupni problemi koji postoje u funkcionisanju Republičkog zavoda za sport, vode poreklo još iz 1996. godine, kada su prilikom njegovog osnivanja preuzeti kadrovi i imovina Jugoslovenskog zavoda za fizičku kulturu, a uz to i svi problemi koje je ova institucija imala zbog svog nerešenog statusa.

Sport u lokalnoj samoupravi (opština, grad, grad Beograd) u potpunosti zavisi od interesovanja ljudi koji upravljaju organima jedinica lokalne samouprave i njihovim afinitetima prema sportu. U pojedinim opštinama i gradovima uočena je veoma dobra saradnja opštinskih i gradskih sportskih saveza i jedinica lokalne samouprave, dok se sa druge strane lako uočavaju ona područja Republike Srbije u kojima sport zamire.

U javnim raspravama koje su održavane tokom konsultativnog procesa prilikom izrade Strategije, predlagano je da treba da postoji preporuka jedinicama lokalne samouprave da sa određenim procentom svog budžeta učestvuju u razvoju sporta. Namera ovog je da pruži okvirne smernice o potrebnom obimu finansiranja sporta iz budžeta jedinica lokalnih samouprava, a u skladu sa evropskim standardima. Opština, grad i grad Beograd predstavljaju prostor i deo sistema u kome se susreću masovni, vrhunski, školski, nacionalni sport, sport osoba sa invaliditetom i fizičko vaspitanje. Zajedničko za sve ove oblasti mora biti kvalitet programa koji se nude, kvalitetniji prostori, stručnjaci, razvijena naučna mreža i drugo. Orijentacija Strategije prema pojedincu i kvalitetu programa koji se nude zahteva i značajna izdvajanja iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

1

¹ "Službeni glasnik RS", br. 6/02 i 101/07.

Obrazovanje i nauka u sportu ključni su faktori budućeg razvoja sportskog sistema, pri čemu napredak svakog sportskog sistema, u velikoj meri, zavisi od primene naučnih saznanja i učešća obrazovnih institucija u naučnim programima. U ovoj oblasti, poseban problem predstavlja neuređenost sistema permanentnog stručnog usavršavanja i licenciranja trenerskog kadra, kao i odsustvo društvene kontrole u području stručnog rada u sportu. Matični fakulteti sporta u Beogradu, Novom Sadu i Nišu akreditovani su kao obrazovne i naučnoistraživačke ustanove za područje sporta. Ti fakulteti se nalaze u fazi pripreme za akreditaciju posebnih studijskih programa na akademskim i strukovnim studijama koji će imati za cilj obrazovanje kadrova za stručni i naučno istraživački rad u sportu.

Diploma ovih institucija odnosi se, većim delom, na trenerski kadar, ali u poslednje vreme beleže se i diplome drugih oblasti kojima se obezbeđuje razvoj sporta i njegovo prevođenje u modernu i efikasnu organizaciju. U ovim školama trebalo bi da se odvija i intenzivna naučnoistraživačka aktivnost u skladu sa zakonom.

Neizostavno mesto u izgradnji savremenog sportskog sistema pripada većoj uključenosti nauke i naučnih institucija u taj sistem. Tom prostoru pripadaju i INDOK centri (centri za informacije i dokumentaciju) u kojima se sakupljaju podaci o sportu, vode statistički bilteni i slično. Analiza postojećeg stanja koje se odnosi na primenu nauke u sportu kod nas pokazuje da postoji veći broj problema koji ograničavaju obrazovanje kadrova za naučno istraživački rad i primenu aktuelnih istraživačkih rezultata u sportskoj praksi (pre svega nedovoljna opremljenost istraživačkih laboratorija, relativno mali broj fundamentalnih i strateških projekata, nedovoljna primena naučnih rezultata u praksi i dr.).

Sport osoba sa invaliditetom je opterećen mnogim problemima pošto savezi koji se bave sportom osoba sa invaliditetom najčešće nemaju nikakvu međusobnu komunikaciju i saradnju, kao ni definisanu nadležnost.

Rezultati koje ostvaruju sportisti sa invaliditetom su više plod angažovanja pojedinaca nego sistemskog delovanja organizacija koje se bave ovom delatnošću i znatno su iznad uslova u kojima su ostvareni. Trenutno u Republici Srbiji postoji veći broj asocijacija republičkog nivoa, a koje se bave organizovanjem vežbanja i takmičenja sportista sa invaliditetom. Nedefinisane su nadležnosti asocijacija i saveza koji se bave sportom osoba sa invaliditetom i najčešće nemaju nikakvu međusobnu komunikaciju i saradnju.

Kao i u celom sistemu sporta u Republici Srbiji, ni u sportu osoba sa invaliditetom ne postoje baze podataka o osobama sa invaliditetom koje žive u Republici Srbiji, a koje se bave sportskim aktivnostima. Pogotovo nema ažuriranih podataka o vrstama i stepenu invaliditeta, o polnoj, starosnoj i obrazovnoj strukturi tih ljudi. Finansiranje sporta osoba sa invaliditetom nije sistemski rešeno. Nije određena institucija preko koje bi se finansirao celokupan sport osoba sa invaliditetom. Svi savezi koji postoje i rade u toj oblasti se direktno obraćaju ministarstvima i nemaju međusobnu komunikaciju i uvid u dobijena i potrošena sredstva, kao ni koordinaciju u trošenju sredstava. Usled takve situacije, dolazi do višestrukog finansiranja iste aktivnosti od strane većeg broja ministarstava i neefikasnog i nesistematičnog trošenja budžetskih sredstava. Osim toga, prisutan je izuzetno mali broj profesionalno angažovanih stručnjaka u sportu osoba sa invaliditetom i nema stručno osposobljenih i licenciranih klasifikatora.

Ne postoji obrazovna institucija koja se bavi školovanjem novih kadrova i stručnim osposobljavanjem postojećeg trenerskog kadra za rad sa takvom populacijom sportista. Postojeći sportski objekti su uglavnom nepristupačni sportistima sa invaliditetom zbog arhitektonskih barijera. Iz toga proizlazi da ne postoje specijalizovani, ili barem prilagođeni sportski objekti i centri, niti potrebna sportska oprema i rekviziti za trening i pripreme sportista sa invaliditetom.

Obavljanje zdravstvene zaštite u oblasti sporta vrši se u skladu sa zakonskim propisima kojima je uređena oblast zdravstvene zaštite u Republici Srbiji.

Danas u Republici Srbiji postoje ustanove, udruženja i savezi koji se bave unapređivanjem zdravstvene zaštite u oblasti sporta, kao što je Udruženje medicine sporta Srbije koje je priznato od strane Balkanske, Evropske i Svetske asocijacije sportske medicine, Antidoping agencija Republike Srbije, koja je redovni član Regionalne i Svetske antidoping agencije i Sekcija za sportsku medicinu koja pripada Srpskom lekarskom društvu.

Autonomne pokrajine preko pokrajinskih organa uprave nadležnih za poslove sporta, u skladu sa zakonom obezbeđuju ostvarivanje potreba i interesa građana u oblasti sporta na teritoriji pokrajine. Participacija različitih sportskih subjekata iz Autonomne pokrajine Vojvodine, uključujući i vrhunske sportske rezultate, u ukupnom sistemu sporta u Republici Srbiji značajna je i iznosi 30%. Sa druge strane, pokrajinski budžet za sport nesrazmerno je mali u odnosu na republički, pa je finansiranje osnovni problem unapređenja ove oblasti u Autonomnoj pokrajini Vojvodini. Sport u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija je organizovan preko Sportskog saveza Kosova i Metohije, koji je finansiran iz budžeta Republike Srbije. Trenutna situacija za razvoj sporta u Autonomnoj pokrajini Kosovo i Metohija je veoma komplikovana i teška, ali klubovi i savezi sa tih prostora pokazuju izuzetnu aktivnost, entuzijazam i želju da se trenažni i takmičarski proces održi u kontinuitetu uz stalno povećanje broja učesnika.

Vojska je veoma bitan deo okruženja u kome se razvija sportski sistem. Pod vojnim sportom podrazumevaju se planski i organizovani oblici fizičkih aktivnosti učenika i studenata vojnih škola, vojnika i profesionalnih pripadnika u Ministarstvu odbrane (MO) i Vojsci Srbije (VS). Fizičke aktivnosti se sprovode kroz fizičku obuku, fizičko vaspitanje, sport i rekreaciju i doprinose izgrađivanju i jačanju psihofizičkih sposobnosti, očuvanju zdravlja i postizanju dobrih sportskih rezultata. Vojni sport karakterišu slaba fizička osnova kandidata za vojne škole iz građanstva kao i kod vojnika na redovnom služenju vojnog roka i nedostatak navika za bavljenje fizičkim aktivnostima i sportom, nedostatak poligona, opreme i rekvizita prema međunarodnim standardima, kao i ograničena finansijska sredstva za pripreme i takmičenja u zemlji i svetu. Sa druge strane, postoji stručan i iskusen vojni i civilni kadar, razvijena vojno-sportska infrastruktura, piramidalna organizacija sporta, naučnoistraživački potencijal, dobra tradicija i atraktivnost vojnih sportskih disciplina. U organizacijsku strukturu MO ugrađena je posebna-sportska jedinica, u kojoj vojni rok mogu služiti talentovani i vrhunski sportisti Republike Srbije. Aktuelno stanje vojnog sporta u MO i VS ne može se, u celini gledano, smatrati razvijenim u skladu sa savremenim standardima, ali su stvorene povoljne osnove za kontinuiran razvoj i kvalitetnu integraciju u nacionalni sport Republike Srbije, u organizacijskom, infrastrukturnom, takmičarskom i svakom drugom pogledu.

Policija Republike Srbije je u fazi reformisanja i transformacije u skladu sa modernim evropskim standardima i preporukama OEBS i Saveta Evrope. U okviru sveukupnog

programa reforme sistema unutrašnjih poslova, pristupilo se promenama u obrazovnom sistemu i stručnom osposobljavanju, čime je obuhvaćen i segment sporta i specijalnog fizičkog obrazovanja. U tom smislu započeto je usvajanje evropskih standarda, izrada strategije razvoja, kao i redefinisavanje postojećeg sistema upravljanja u sportu pripadnika policije i specijalnom fizičkom obrazovanju, u cilju primene novih tehnologija i procesa menadžmenta.

Žene u sportu nisu zastupljene u sportskim organizacijama u dovoljnoj meri, a pogotovo kada se uzme u obzir stepen uspešnosti žena u postizanju sportskih rezultata. Tokom poslednjih godina mnoge evropske i međunarodne organizacije unutar i van sporta bave se pitanjima podsticanja, unapređenja i razvoja ženskog sporta. Iako pojedinci unutar sporta, kao što su i same sportistkinje, treneri i sportski lideri, već godinama nastoje da uvedu više žena u sport, tek poslednjih deset do petnaest godina njima se aktivno priključuju evropske i međunarodne sportske organizacije, vladine organizacije, udruženja, nacionalni olimpijski komiteti, sportski savezi, ministarstvo nadležno za sport i druge institucije, nastojeći da sportske i vežbovne aktivnosti učine dostupnijim ženama u svim kulturama, svih uzrasta, nacionalnog, verskog i klasnog porekla.

Dosadašnja istraživanja su pokazala da postoji značajno manji procenat zastupljenosti žena u odnosu na muškarce u sportskom sistemu Republike Srbije. Od ukupno 11.053 zaposlenih u sportskim organizacijama na teritoriji Republike Srbije, na kraju HH veka, samo njih 931 su žene, od čega 90% čine zaposlene u zajedničkim službama (računovodstvo, prevodioci, sekretari i dr.).

Pitanje borbe protiv nasilja u sportu uređeno je Zakonom o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama. Postoje realni organizacioni, obrazovni i informativni potencijali za sprečavanje nasilja i nedoličnog ponašanja, međutim, ti potencijali nisu institucionalno adekvatno uobličeni niti iskorišćeni. Kao i u drugim segmentima društva osećaju se problemi nastali usled tranzicije. Sa stanovišta ove strategije, problem nasilja u sportu, ne posmatra se samo kao nasilje navijača, već i kroz pojavne oblike nasilja koji nastaju u odnosima trener-takmičar, trener-roditelj, roditelj-takmičar, roditelj-trener.

Javna glasila i druga sredstva informisanja probleme prisutne u sportu, u pojedinim slučajevima zanemaruju i prećutkuju, dok neke druge probleme prenaplaćavaju i time doprinose stvaranju pogrešne predstave o tome šta je u sportu potrebno menjati i unaprediti.

U radu javnih glasila koja prate sport prisutna je objektivna protivrečnost. Masovna javna glasila mogu u sadašnjim prilikama učiniti malo za uklanjanje negativnih pojava u sportu, a istovremeno, bez mnogo napora i namere, svojim izveštavanjem mogu prouzrokovati dalju i intenzivniju eskalaciju nasilja.

Nacionalni granski savezi ne koriste u dovoljnoj meri sredstva javnih glasila u svrhu promocije sporta, zdravog načina života, značaja fizičke aktivnosti za razvoj svakog građanina Republike Srbije, ne bave se prezentacijom stručnih radova. Saradnja medija i sportskih organizacija na pravovremenom i objektivnom izveštavanju o budućim i proteklim sportskim događajima nije na zadovoljavajućem nivou.

Volonterizam u sportu nije razvijen u dovoljnoj meri. Trenutna situacija odslikava se kroz nepostojanje odgovarajućeg propisa o volonterskom radu, dok sa druge strane većinu kadrova u sistemu sporta čine volonteri. Na taj način "rad na crno" u sportu je

postao veoma izražen. Sportske organizacije suočavaju se sa problemima volonterizma kada je u pitanju, kako kratkoročno (organizacija sportskih manifestacija) tako i dugoročno volontiranje (trenerski kadar). Zakonsko uređivanje volonterskog rada predstavlja urgentnu potrebu srpskog sporta.

2. Pravni akti u sportu i sistem finansiranja sporta

U Republici Srbiji prisutna je dugogodišnja tradicija zakonskog uređivanja oblasti sporta, a paralelno sa time i praksa finansiranja organizovanja i održavanja najbitnijih međunarodnih sportskih manifestacija u Republici Srbiji, kao i ustaljeno finansiranje učešća domaćih sportista na velikim takmičenjima i pružanje materijalne podrške radu velikog broja sportskih organizacija iz budžeta Republike Srbije.

Osim direktnog budžetskog finansiranja sporta, koje je iz godine u godinu sve obimnije, prisutno je značajno ulaganje u sport i sportske aktivnosti iz sredstava budžeta Autonomne pokrajine Vojvodine i iz budžeta jedinica lokalne samouprave.

Poseban oblik finansiranja sportskih aktivnosti predstavljaju izdvajanja iz javnih prihoda na posredan način. Naime, postojeće poreske olakšice se koriste suprotno svrsi zbog koje su propisane.

U poreskom sistemu Republike Srbije za sportske delatnosti propisan je čitav niz poreskih oslobođenja i olakšica. Neki poreski zakoni sadrže odredbe po kojima lica ili organizacije koje se bave sportskom delatnošću imaju povoljniji poreski tretman u odnosu na opšta pravila oporezivanja ostalih poreskih obveznika (fizičkih i pravnih lica).

Vođenjem takve poreske politike u sferi sporta, koja je pre svega imala za cilj stvaranje boljih materijalnih uslova za razvoj sporta, stvorio se širok prostor za eventualne zloupotrebe i izbegavanje poreskih obaveza onih čije delatnosti nisu primarno sportske i čiji rad nije usmeren ka razvoju sporta. Efekti postojeće poreske politike nisu dovođeni u korelaciju sa direktnim budžetskim finansiranjem i drugim oblicima finansiranja sporta u Republici Srbiji što je dovelo do značajne netransparentnosti ukupnog sistema finansiranja sporta. Stoga se Strategija ograničava samo na analizu poresko-pravnog tretmana sportske delatnosti u skladu sa važećim poreskim zakonima, bez pretenzija da predstavi kvantitativne efekte poreskih oslobođenja i olakšica. Zbog toga bi buduće reforme koje se odnose na razvoj i jačanje sportskog sistema i propisi koji uređuju oblast sporta u Republici Srbiji, trebalo da obuhvate i promene u oblasti poreskog tretmana različitih kategorija sportskih subjekata. To ne znači da će sva poreska oslobođenja i sve olakšice biti ukinute, ali je izvesno da će uslovi za njihovo ostvarivanje biti pooštreni kako bi se smanjio prostor za zloupotrebe i neracionalno trošenje sredstava.

Slično situaciji prisutnoj u oblasti javnih finansija, kada je reč o finansiranju sporta iz izvora privrednih subjekata, uslovi i kriterijumi pod kojima se u Republici Srbiji realizuju sponzorstva i donatorstva za sportske namene su netransparentni i nedovoljno povezani i usklađeni sa ostalim elementima sistema finansiranja sporta. Izdaci privrednih društava za sportske namene ne mogu se sagledati na osnovu direktnog uvida u finansijske izveštaje zbog činjenice da se u poslovnim knjigama vode pod sumarnom stavkom koja obuhvata rashode za humanitarne, kulturne, zdravstvene, obrazovne, naučne i verske namene, kao i troškove za zaštitu životne sredine. Prilikom sagledavanja trenutne uloge privrednih društava u finansiranju

sporta, u obzir se moraju uzeti i rashodi koje privredna društva iskazuju za svrhe reklama, propagandnih kampanja i troškova reprezentacije. Sredstva izdvojena za te namene predstavljaju značajan izvor finansiranja sportskih aktivnosti, ali nisu dovoljno transparentni (nisu poznati kriterijumi za raspodelu tih sredstava). Prilikom sprovođenja promena i donošenja novih propisa, potrebno je prethodno proceniti i sagledati vrednost sredstava koje privredna društva godišnje izdvajaju za sport u Republici Srbiji, a potom predložiti nova zakonska rešenja čija svrha bi bila podsticanje sponzorstva i donatorstva sporta u Republici Srbiji, uz preciziranje kriterijuma na osnovu kojih se dodeljuju sponzorstva i donacije sportistima i sportskim organizacijama iz sredstava javnih preduzeća čiji je osnivač ili država, ili jedinica lokalne samouprave.

Finansiranje sporta iz komercijalnih aktivnosti sportskih organizacija predstavlja poseban problem. Reč je o načinu finansiranja čija uloga bi u budućnosti trebalo da bude značajno uvećana, uz istovremeno smanjivanje prostora za zloupotrebe i odlivanje novca stvorenog u sportu. Strategija polazi od stanovišta da u budućnosti treba ohrabriti pravna lica registrovana za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti da sama zarađuju i pokušaju da budu u što većoj meri ekonomski isplativa.

Osim do sada navedenih izvora finansiranja koji se i pored nedostataka mogu prihvatiti, postoje i drugi do danas nedovoljno proučeni izvori finansiranja, pa je jedan od ciljeva identifikovanje takvih oblika finansiranja i njihovo evidentiranje. Finansiranje sporta po raznim osnovama nije posledica samo velike ekonomske krize i ratova kroz koje je Republika Srbija prošla devedesetih godina HH veka, već i prakse koja je prisutna decenijama unazad, a zadržala se i do danas, uz izvesne izmene u modalitetima tih pojava. Donošenje ove strategije predstavlja i raskid sa praksom u kojoj država i društvo decenijama nisu rešavali ovo pitanje u oblasti finansiranja sporta i označava početak pravnih, organizacionih, kadrovskih i tehničkih promena koje treba da rezultiraju uvođenjem jasnog i transparentnog sistema finansiranja u oblasti sporta.

Kada je reč o pravnoj dimenziji uređivanja sporta i sportskih aktivnosti, Zakon o sportu¹ predstavlja propis koji na sveobuhvatan način uređuje materiju sporta u Republici Srbiji. Osim toga, za oblast pravnog uređenja, a samim tim i funkcionisanja sporta i sportskih aktivnosti, od neposredne važnosti su sledeći propisi:

- 1) Zakon o sprečavanju dopinga u sportu,²
- 2) Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije protiv dopingovanja u sportu, sa Dodatkom,³
- 3) Zakon o sprečavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama,⁴
- 4) Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o nasilju i nedoličnom ponašanju gledalaca na sportskim priredbama, posebno na fudbalskim utakmicama,⁵
- 5) Zakon o javnim skijalištima,⁶

- 6) Uredba o nacionalnim priznanjima i nagradama za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta,⁷
- 7) Pravilnik o bližim kriterijumima za utvrđivanje opšteg interesa u oblasti sporta,⁸
- 8) Pravilnik o bližim uslovima i kriterijumima za stipendiranje vrhunskih sportista i za novčanu pomoć vrhunskim sportistima,⁹
- 9) Pravilnik o doping kontroli na sportskim takmičenjima i izvan takmičenja,¹⁰
- 10) Pravilnik o nadzoru nad stručnim radom u oblasti sporta,¹¹
- 11) Pravilnik o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja,¹²
- 12) Pravilnik o registraciji sportskih organizacija kao udruženja, sportskih društava i saveza,¹³
- 13) Pravilnik o uslovima za obavljanje sportskih aktivnosti i delatnosti.¹⁴

Iako je Zakon o sportu na gotovo sveobuhvatan način uredio oblast sporta u Republici Srbiji, usled niza političkih, ekonomskih, pravnih i organizacionih promena do kojih je došlo u proteklih dvanaest godina, rešenja koja predviđa taj zakon postala su zastarela, neefikasna i nedovoljno precizna. Takođe, u velikoj meri, pravila tog Zakona zaostaju za pravnim standardima Evropske unije čiji je razvoj bio posebno ubrzan tokom protekle decenije.

Uzimanjem u obzir odredaba važećeg Zakona o sportu, stiče se utisak da zakonodavac, sa jedne strane nije uspeo u svojoj nameri da na sveobuhvatan način uredi oblast sporta u Republici Srbiji, dok je sa druge strane, uspeo da donese propis koji u tom trenutku suštinski ne zaostaje za propisima koji su uređivali oblast sporta u ostalim državama u regionu.

---

1 "Službeni glasnik RS", br. 52/96 i 101/05.

2 "Službeni glasnik RS", broj 101/05.

3 "Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori", broj 4/91.

- 4 "Službeni glasnik RS", br. 67/03, 101/05 i 90/07.
- 5 "Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori", broj 9/90.
- 6 "Službeni glasnik RS", broj 46/06.
- 7 "Službeni glasnik RS", br. 65/06 i 6/07.
- 8 "Službeni glasnik RS", broj 39/06.
- 9 "Službeni glasnik RS", broj 18/00.
- 10 "Službeni glasnik RS", br. 32/07 i 88/08.
- 11 "Službeni glasnik RS", broj 18/00.
- 12 "Službeni glasnik RS", broj 30/99.
- 13 "Službeni glasnik RS", broj 87/06.
- 14 "Službeni glasnik RS", broj 30/99.

Osnovni nedostaci Zakona o sportu, pre svega, odnose se na neusklađenost pojedinih termina i pravnih kategorija koje se koriste u Zakonu, sa terminologijom i normama Ustava Republike Srbije. Kao najbolji primer neusklađenosti sa Ustavom, može da posluži tekst člana 26. Zakona o sportu u kome se koristi termin "društveni

¹ kapital" koji više ne postoji u pravnom sistemu Republike Srbije. Osim toga, nedostaci Zakona ogledaju se u tome što prava i obaveze osoba koje obavljaju sportsku delatnost nisu dovoljno jasno i detaljno uređeni pravnim normama, što ne postoje sistemski propisane mere za podsticanje razvoja sporta dece, omladine i studenata i što mnoga rešenja zaostaju za pravnim standardima ostalih evropskih država.

Zakonu o sportu nedostaju i odredbe koje bi uspostavile efikasniji mehanizam zaštite postojećih sportskih objekata, u odnosu na pravni mehanizam koji trenutno postoji, a nedostaju i odredbe koje bi omogućile razvoj i bržu izgradnju novih sportskih objekata. Takođe, sportske delatnosti nisu dovoljno jasno i iscrpno definisane odredbama ovog zakona, baš kao što nije dovoljno jasno podvučena razlika između privrednih aktivnosti i sportskih delatnosti. Nedostaje i iscrpnije propisivanje uslova za bavljenje sportskim delatnostima, baš kao i uslova koje treba da ispune pojedinci i

pravna lica koja žele da obavljaju stručne poslove u oblasti sporta. Sistem licenciranja pravnih i fizičkih lica koja vrše određene delatnosti u oblasti sporta, ili povezane sa sportom, takođe nije uređen Zakonom o sportu. U tom smislu, na delatnost zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika u ovoj oblasti primenjuju se odredbe Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenim komorama zdravstvenih radnika, kao i propisa donetih na osnovu ovih akata.

Zakonom o sportu nije predviđena mogućnost osnivanja sportskih akcionarskih društava kao privrednih društava koja već dugi niz godina u takvom obliku postoje u evropskim državama. Nepostojanje sportskih akcionarskih društava kao privrednih društava koja treba da uvažavaju posebnosti sporta, onemogućava primereno otvaranje sportskih društava i klubova prema tržištu kapitala i istovremeno otežava uvođenje racionalnijeg i transparentnijeg načina poslovanja. Transparentnost poslovanja sportskih organizacija predstavlja zahtev međunarodnih sportskih organizacija i tela. Sa druge strane, nedostatak jasnih i čvrstih pravila o statusnopravnim pitanjima koja se tiču osnivanja i rada sportskih organizacija, dovodi do pojave brojnih zloupotreba u oblasti privrednog i poreskog prava, što šteti ugledu sporta i ugrožava one sportske subjekte koji se primarno bave sportskim delatnostima u odnosu na one subjekte koji obavljaju privredne aktivnosti koristeći sportske organizacije kao svojevrsni paravan i instrument za umanjeње poreskih obaveza.

Neusklađenost većeg broja propisa koji imaju dodirnih tačaka sa sportom i krupne društvenopolitičke promene dovele su do nepostojanja pouzdanih podataka o imovinskopravnom statusu sportskih organizacija, njihovim pravima i obavezama kao korisnika pojedinih sportskih objekata i njihovih vlasničkih i upravljačkih struktura. Nejasnoće i nedorečenost propisa po pitanjima koja se tiču vlasništva i upravljanja sportskim organizacijama i njihovom imovinom, otežava stvaranje povoljnog ambijenta za eventualnu privatizaciju u sportu i stvara bojazan da sam proces privatizacije u sportu neće biti ekonomski racionalan, pravičan i uspešan. Rešavanje statusno pravnih i imovinskopravnih odnosa države i sportskih organizacija kao udruženja, predstavlja prethodno pitanje koje treba rešiti pre reorganizacije postojećih sportskih organizacija i pre privatizacije pojedinih od tih organizacija.

Sagledavanjem prethodno navedenih problema i spornih pitanja, nameće se zaključak da su pravni akti koji uređuju sportski sistem u Republici Srbiji prevaziđeni i nisu usaglašeni sa Ustavom Republike Srbije i međunarodnim pravom, što stvara potrebu za donošenjem novih propisa.

Svi pravni i finansijski problemi nastali u protekle dve decenije, otežavaju rad i razvoj sportskih organizacija i sportista, a istovremeno doprinose neracionalnom trošenju sredstava i bespotrebnom i štetnom dupliranju stručnih i administrativnih kapaciteta angažovanih na poslovima u oblasti sporta. Zbog toga njihovo rešavanje predstavlja jedan od prioriteta ove strategije.

Zbog svega navedenog nameće se potreba donošenja novog, znatno iscrpnijeg i preciznijeg zakona o sportu, što predstavlja prioritet u procesu reforme pravnog okvira koji uređuje sport u Republici Srbiji.

1

Upotreba termina "društveni kapital" bila je problematična čak i pre donošenja novog Ustava, tj. i u vreme važenja Ustava Republike Srbije iz 1990. godine, pošto je taj Ustav koristio termin "društvena svojina".

3. Vizija i misija

Vizija Ministarstva omladine i sporta je da Republika Srbija do 2013. godine postane:

- država u kojoj je sport dostupan svakome, a naročito deci;
- država sa razvijenom sportskom infrastrukturom;
- država vrhunskih sportskih dostignuća;
- država u kojoj je sport činilac razvoja;
- država gde se neguju sportski talenti;
- država u kojoj su prava i obaveze sportskih subjekata garantovani pravnim normama.

Iz vizije Ministarstva omladine i sporta proizlazi i misija koja glasi:

"Sport i sportske aktivnosti na svim nivoima i u svim oblicima obezbeđuju fizičku, mentalnu i socijalnu dobrobit građana Republike Srbije."

4. Strateška načela

Polazeći od činjenice da je strateški razvoj i unapređenje sistema sporta i sa njim povezanih aktivnosti složen i dugoročan proces, ovaj dokument kao osnovu za unapređenje sistema usvaja sledeća načela, i to:

- sportom se predstavlja država u svetu, afirmiše njeno kulturno bogatstvo i jača nacionalna kohezija;
- sportom se razvija i jača demokratska praksa, tolerancija i promoviše jednakost svih građana;
- učešće dece i omladine u sportskim aktivnostima preduslov je njihovog fizičkog i mentalnog razvoja;
- polne, verske, nacionalne, rasne, kao i razlike koje među ljudima postoje po osnovu invalidnosti, zajedno sa svim ostalim različitostima pojedinca, ne smeju biti prepreka za bavljenje sportom;
- sport podstiče i razvija sve oblike slobode;
- svi učesnici sportskih aktivnosti imaju pravo na odgovarajuću zdravstvenu zaštitu;

- razvoj i primena naučnih saznanja doprinose napretku sporta;
- institucionalna i funkcionalna saradnja sportskih organizacija na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou neophodna je za razvoj sporta u Republici Srbiji;
- finansiranje sporta mora biti sistematski sprovedeno, pravno utemeljeno, transparentno, ekonomski racionalno i društveno opravdano.

5. Strateški ciljevi

Briga o deci i omladini ostvaruje se, između ostalog, kroz razvoj uslova za učešće u sportu na nivou škole i lokalne sportske organizacije, kroz sistem "Sport za sve", razvoj takmičarskog i vrhunskog sporta, razvoj sportske infrastrukture, kao i demokratizaciju i depolitizaciju sporta. Unapređenje sistema sporta u Republici Srbiji podrazumeva:

- uspostavljanje sistema sporta u skladu sa Evropskom sportskom poveljom, principima politike sporta za sve, Kodeksom sportske etike, Konvencijom o sprečavanju nasilja u sportu, Konvencijom o sprečavanju dopinga u sportu i Sportskom izjavom samita šefova država i vlada Evropske unije iz Amsterdama;
- razvoj i unapređenje fizičkog vežbanja dece u predškolskim ustanovama, jačanje školskog i univerzitetskog sporta i uspostavljanje funkcionalnog sistema školskih i univerzitetskih sportskih takmičenja;
- sistemsko planiranje izgradnje i održavanja sportskih objekata i uspostavljanje pravnog mehanizma za očuvanje namene postojećih sportskih objekata;
- stvaranje uslova za vrhunsko sportsko postignuće;
- uspostavljanje transparentnog sistema finansiranja sporta iz javnih i privatnih izvora i kontrola korišćenja dodeljenih sredstava;
- uspostavljanje mehanizama za povećanje obima bavljenja sportom svih građana u okviru i van sportskih organizacija;
- depolitizaciju sporta;
- jačanje autonomije sportskih saveza u regulisanju unutrašnjih odnosa svake sportske grane i u određivanju pravaca razvoja;
- unapređenje stručnog rada u sportu;
- unapređenje zdravstvene zaštite svih učesnika u sportu;
- ustanovljenje sistema praćenja razvoja sporta;
- uspostavljanje sistema licenciranja u sportu;
- omasovljavanje učešća građana u rekreativnom vežbanju kroz sistem "Sport za sve";

- unapređenje postojećeg sistema obrazovanja stručnog i naučnog kadra za potrebe sporta i podsticanje primene naučnih rezultata u sportskoj praksi;
- poboljšanje uslova za bavljenje sportom u autonomnim pokrajinama i jedinicama lokalne samouprave;
- unapređenje uslova za masovnije učešće osoba sa invaliditetom u sportskim aktivnostima;
- unapređenje prostornih, stručnih i administrativnih kapaciteta zavoda za sport;
- podsticanje masovnosti ženskog sporta kroz maksimalno poštovanje rodne i polne ravnopravnosti;
- integraciju vojnog i policijskog sporta u Republici Srbiji u jedinstveni nacionalni sistem sporta;
- smanjenje svih oblika nasilja u sportu i povećanje bezbednosti na sportskim priredbama;
- jačanje uloge javnih glasila u promociji bavljenja sportom;
- promovisanje volonterizma u sportu.

6. Koordinacija aktivnosti za sprovođenje Strategije

Unapređenje sporta u Republici Srbiji predstavlja veliki izazov i biće obezbeđeno sprovođenjem ove strategije. Kako bi se osigurao maksimalni uspeh, važno je da se postupak sprovođenja Strategije efikasno integriše i poveže sa celokupnim procesom reforme društvenog sistema u Republici Srbiji i osnovnim tokovima evropskih integracija.

Usvajanjem Strategije, pažnja se usmerava sa planiranja ka akciji - kritičnoj fazi koja predstavlja ključni momenat za većinu strateških procesa. U cilju uvažavanja definisanih prioriteta i redosleda sprovođenja predloženih mera, potrebna je izgradnja kapaciteta na svim nivoima, s ciljem obezbeđivanja institucionalne osnove koja će podržati sprovođenje planiranih aktivnosti na celoj teritoriji Republike Srbije.

Uvažavajući činjenicu o važnosti uključivanja lokalne zajednice u proces uočavanja, prepoznavanja i rešavanja problema, nesumnjivu ulogu u postupku primene i praćenja Strategije imaće i predstavnici organa jedinica lokalne samouprave. Udruženja će i u ovom segmentu aktivnosti imati veliki prostor za delovanje, ali i odgovornost za ostvarivanje strateških ciljeva.

Za uspešnu primenu Strategije potrebno je:

- uvažavanje principa transparentnosti i redovne razmene informacija;
- uključivanje relevantnih aktera i odlučilaca u sve faze praćenja i primene Strategije;
- nastavljanje konsultativnog procesa i tokom faze sprovođenja Strategije.

Primena Strategije podrazumeva usklađivanje različitih razvojnih aspekata, međuresornu saradnju i usklađivanje suprotstavljenih interesa sadržanih u drugim strateškim dokumentima.

Osnovne pretpostavke neophodne za prihvatanje i primenu Strategije, kao i za njenu uspešnu realizaciju jesu odgovarajuće vođstvo, široka politička, socijalna i medijska podrška, kao i društveni konsenzus o neophodnosti prihvatanja osmišljenog koncepta. Pri tome, jaka politička volja i podrška javnosti predstavljaju najneposrednije faktore uspeha.

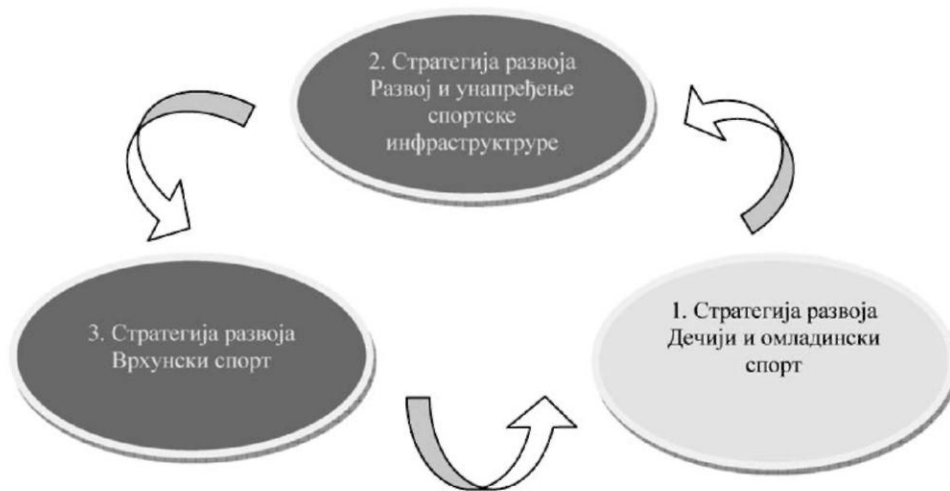
Zajednički rad na izradi Strategije, odnosno učešće predstavnika različitih državnih organa i predstavnika svih ključnih društvenih grupa zainteresovanih za sport, dovelo je do stvaranja povoljne društvene klime za sprovođenje mera predviđenih Strategijom. Tokom izrade Strategije, a kao neophodan preduslov za njenu uspešnu primenu, prepoznat je značaj partnerskog odnosa vladinog i nevladinog sektora (udruženja), uz poštovanje principa daljeg razvoja autonomije sporta.

Međutim, za uspešnu primenu Strategije biće neophodno da se proces reformi i modernizacije u oblasti sporta vodi iz jednog centra, sve do momenta kada će svi učesnici u procesu biti osposobljeni da proces dalje vode sami, svako u svojoj oblasti. Zbog toga će uloga Ministarstva omladine i sporta biti ključna i višestruka, a prioritet će imati sledeći poslovi:

- praćenje razvoja i primene Strategije;
- praćenje sprovođenja, napretka aktivnosti i procene uspešnosti, uz mogućnost modifikovanja aktivnosti Strategije u skladu sa eventualno izmenjenim okolnostima (fleksibilnost);
- obezbeđivanje finansijskih sredstava za sprovođenje Strategije.

Strategija prepoznaje tri osnovna prioriteta. Razvoj sporta dece i omladine, razvoj sportske infrastrukture i razvoj vrhunskog sporta. Ta tri sistema su tesno povezana i međusobno zavisna. Put razvoja sistema sporta Republike Srbije predstavlja put razvoja talenata, od učestvovanja do pobede, a pobeda znači razvijanje sportskih sposobnosti u skladu sa individualnim maksimalnim kapacitetom (grafikon 1).

Grafikon 1.

Veoma važan faktor u primeni Strategije je koordiniran rad nadležnih ministarstava na poslu razvoja sporta. Osim Ministarstva omladine i sporta u primenu Strategije biće uključeni i: Ministarstvo prosvete, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo rada i socijalne politike, Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova. Važnost međuresorne saradnje nabrojanih ministarstava najbolje se vidi na primeru fizičkog vaspitanja. Unapređenje fizičkog vaspitanja nije moguće bez kvalitetne saradnje između Ministarstva omladine i sporta i Ministarstva prosvete koje je nadležno za tu pedagošku oblast.

Strategija predviđa da će se u budućnosti, po donošenju novog Zakona o sportu koji je u pripremi, osnovati Savet za sport Republike Srbije kao koordinaciono i stručno telo koje treba da obezbedi primenu strateških ciljeva razvoja sporta uz poštovanje autonomije sporta. Savet za sport činiće predstavnici Ministarstva omladine i sporta, Olimpijskog komiteta Srbije, Sportskog saveza Srbije, nacionalnih granskih saveza, nacionalnog udruženja trenera, bivših i aktivnih sportista, naučnici i eksperti za različite oblasti treninga i takmičenja. Savet za sport obezbeđivaće vezu i saradnju između vladinog i nevladinog sektora (udruženja), koordinisaće zajedničke aktivnosti za unapređenje sporta, pratiti i ocenjivati stanje, projektovati mere, predlagati obim finansiranja sporta, ali i predlagati mere i kriterijume za akreditaciju sportskih organizacija, a njegove aktivnosti će biti finansirane iz budžeta Republike Srbije za Ministarstvo omladine i sporta.

Osnovnu strukturu budućeg sistema sporta Republike Srbije, u delu sportskih organizacija činiće: Savet za sport, nacionalni granski savezi, Olimpijski komitet Srbije, Sportski savez Srbije, sportski klubovi i strukovna udruženja.

Osnova uspešne primene Strategije, pored izgradnje institucionalnih kapaciteta podrazumeva i uspostavljanje efikasnog sistema finansiranja.

Izvori finansiranja Strategije su:

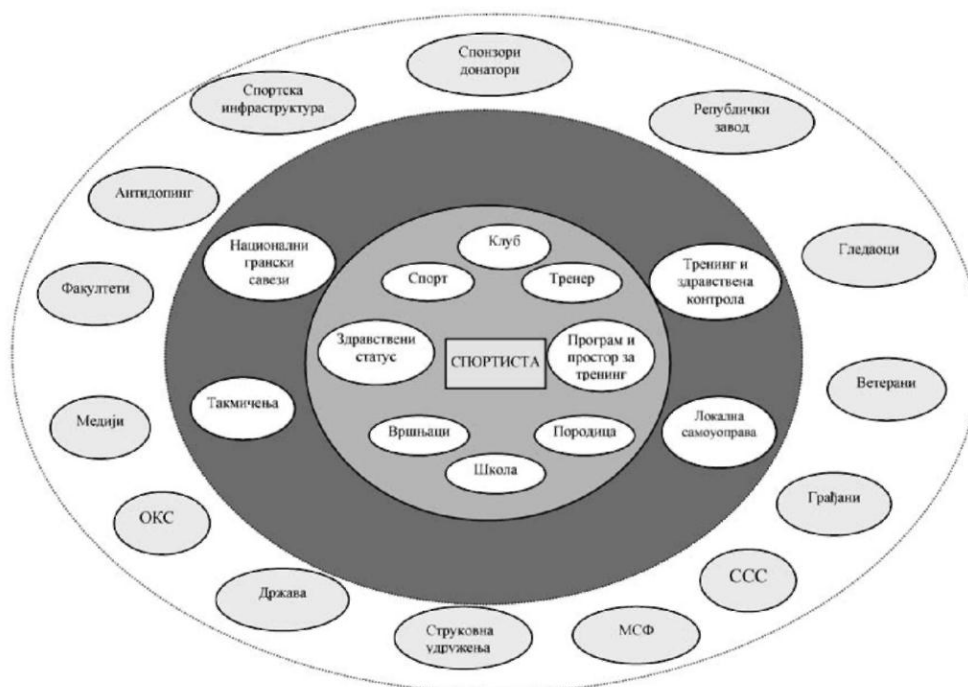
- budžet Republike Srbije, budžet autonomnih pokrajina i budžeti jedinica lokalnih samouprava;

- sredstva zainteresovanih privrednih subjekata;
- donatorski programi pomoći međunarodnih organizacija.

Strateška vizija sistema sporta Republike Srbije predviđa da centralno mesto u tom sistemu pripada sportisti (grafikon 2). Sportista u smislu ove strategije predstavlja svakog pojedinca koji se bavi fizičkim vežbanjem u skladu sa svojim mogućnostima, a u cilju dostizanja maksimalnih individualnih kapaciteta.

Novi sistem sporta Republike Srbije treba da postane sportocentričan - tj. okrenut sportisti i građaninu koji se bavi fizičkom aktivnošću.

Grafikon 2.

7. Periodi u primeni Strategije razvoja sporta

Period 2009-2010.

Standardizacija (standardizacija strukture i standardizacija nacionalnih granskih saveza, njihovih programa i dr.), a što bi značilo usmeravanje i kontrolu po vertikali od gore na dole, tj. od referentnih državnih organa, institucija koje pomažu razvoj sistema sporta, do referentnih nevladinih struktura u sportu, koje su definisane

kategorizacijom sportova. Ovaj period obeležiće i čitav niz izmena u sistemu pravnog i finansijskog uređenja sporta u Republici Srbiji. Ovo će biti period u kojem će prioriteti biti edukacija kadrova u oblasti sporta o mogućnosti korišćenja pristupnih fondova, upoznavanje sa standardima EU u oblasti sportske politike, uspostavljanje matičnih evidencija i kategorizacija sportova, sportista, sportskih stručnjaka, sportskih objekata, pedagoga fizičke kulture i dr.

Period 2010-2012.

Specijalizacija (specijalizacija strukture i specijalizacija nacionalnih granskih saveza prema programima, kroz principe atraktivnosti sporta - fizičkog vežbanja - afirmacija talenata - resursi za vrhunski sport ka celini sistema). Period u kojem će se nastaviti sa procesom edukacije i sistemom programskog finansiranja.

Period 2012-2013.

Uspostavljanje novog sistema sporta Republike Srbije - verifikacija i dalja nadgradnja - period uspostavljenog, novog sistema sporta u skladu sa potrebama i očekivanjima srpskog društva u dvadesetiprvom veku, i u skladu sa Evropskom sportskom poveljom, principima politike sporta za sve, Kodeksom sportske etike, Konvencijom o sprečavanju nasilja u sportu, Konvencijom o sprečavanju dopinga u sportu.

8. Mere za ostvarivanje ciljeva

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
SPORT DECE I OMLADI- NE	Unaprediti sistem sporta u predškolskim, školskim i visokoškolskim ustanovama.	<p>Organizovanjem seminara edukovati generalne sekretare sportskih školskih udruženja, programske direktore i pedagoge fizičke kulture;</p> <p>Uspostavljanje mreže učesnika u ostvarivanju celovitog sistema predškolskog, školskog i univerzitetskog sporta i uspostavljanja modernog i kreativnog pristupa u radu sa decom predškolskog i školskog uzrasta kroz unapređivanje znanja, veština i sposobnosti predavača u oblasti sportskog vaspitanja;</p> <p>Povezivanje nastave fizičkog vaspitanja i vannastavne sportske aktivnosti kroz saradnju škola sa granskim savezima i klubovima radi stvaranje mogućnosti nadarenim pojedincima da ostvare vrhunska dostignuća;</p> <p>Stvaranje uslova za zadovoljenje potrebe dece za igrom i takmičenjem bez obzira na pol, uzrast, rasnu, versku pripadnost ili invaliditet;</p> <p>Pokretanje inicijative kod MPS za uvođenje obaveznih programa redovnog fizičkog vežbanja studenata, uz regulisanje posebnog statusa studenata vrhunskih sportista (upis, ispitni rokovi, pohađanje nastave i dr.)</p>	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast budže

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
PRAVNI AKTI U SPORTU	Usklađivanje propisa koji uređuju oblast sporta u Republici Srbiji sa propisima EU i strateškim ciljevima razvoja sporta u Republici Srbiji	Aktivnosti usmerene na potvrđivanje Svetske antidoping konvencije od strane Narodne skupštine; Priprema Nacrta zakona o sportu; Pripremanje Predloga Uredbe o nacionalnim priznanjima i nagradama za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta; Pripremanje Nacrta novog Pravilnika o nomenklaturi sportskih zanimanja i zvanja i Nacrta pravilnika o licenciranju sportskih stručnjaka.	MOS, Za ove planira sredst
	Osnivanje Saveta za sport	Predložiće se osnivanje Saveta za sport kao koordinacionog i stručnog tela MOS-a, koji će obezbeđivati vezu i saradnju između vladinog i nevladinog sektora (udruženja), koordinisati zajedničke aktivnosti za unapređenje sporta, pratiti i ocenjivati stanje, projektovati mere, predlagati obim finansiranja sporta.	MOS Finans planira kroz fi ostvar oblast

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
PRAVNI AKTI U SPORTU	Donošenje propisa kojima se efikasnije uređuje oblast sporta, a samim tim i stvaraju bolji uslovi za razvoj sporta i uspešno vršenje sportskih aktivnosti.	Analiza postojećih propisa i predlaganje efikasnijih rešenja prilikom izrade propisa koji uređuju oblast sporta.	MOS
	Podizanje nivoa pravne sigurnosti sportista i sportskih organizacija.	Pripremne radnje na formiranju stalne Arbitraže i Etičkog suda kao stalnih tela Sportskog saveza Srbije radi postizanja najviših standarda u segmentu razvoja etike i autonomije nevladinih sportskih organizacija; Formiranje stalne Arbitraže i Etičkog suda.	MOS, Finans planira kroz fi i OKS interes
	Podrška u očuvanju pozicije Republike Srbije u međunarodnim sportskim organizacijama.	Pravna i savetodavna pomoć nacionalnim granskim savezima u pravcu sprečavanja eventualnog učlanjenja AP Kosovo i Metohija u međunarodne sportske organizacije.	MOS, Za ove planira sredst

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
	Prilagoditi finansijski tretman i status sportskih organizacija ukupnom društvenom i privrednom sistemu.	Na osnovu rezultata sprovedenih istraživanja i analiza predložiti mere za izmenu propisa koji uređuju poreski tretman sportskih organizacija i poreske olakšice za pravna i fizička lica koja finansiraju sport.	MOS Finans planira kroz fi

			ostvar oblast
FINANSI -RANJE SPORTA	Utvrđiti i evidentirati jasnu vlasničku strukturu i imovinska prava u sportskim organizacijama.	Predlaganje kriterijuma za izradu registra imovine sportskih organizacija, vlasnika i korisnika te imovine; Predlaganje uslova i kriterijuma za sticanje, korišćenje, raspolaganje i privatizaciju državne imovine koju koriste sportske organizacije.	MOS, imovin
	Iz budžetskih prihoda finansirati isključivo sportske delatnosti za koje je utvrđen javni interes na državnom i pokrajinskom nivou, ili nivou jedinice lokalne samouprave u skladu sa odredbama Zakona o sportu.	Predlaganje i unapređenje pravila za dodelu budžetskih sredstava na osnovu prethodno programiranih i planiranih troškova sportskih organizacija, koje treba da prikažu direktne rezultate kojim se ostvaruje opšti interes u oblasti sporta.	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast iz bud
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
SPORT- SKI OBJEKTI	Postojanje moderne i funkcionalno izgrađene i održavane sportske infrastrukture.	Sprovođenje analize potreba za brojem i veličinom sportskih objekata i otvorenih sportskih terena u Republici Srbiji; Izrada baze podataka o sportskim objektima i otvorenim sportskim terenima.	MOS Finans planira kroz fi ostvar oblast
	Određivanje prioriteta u održavanju i izgradnji sportskih objekata i otvorenih sportskih terena.	Definisanje kriterijuma za određivanje prioriteta u održavanju i izgradnji sportskih objekata; Izrada plana izgradnje i održavanja u skladu sa prethodno sprovedenim analizama i dijagnostičkom studijom.	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast budže
	Rekonstrukcija postojećih sportskih objekata i otvorenih sportskih terena u skladu sa prethodno pripremljenim planovima i programima rekonstrukcije i izgradnja novih sportskih objekata koji zadovoljavaju međunarodne standarde.	Planiranje potrebnih finansijskih sredstava u budžetima Republike, uključujući i sredstva NIP-a, autonomnih pokrajina i jedinica lokalnih samouprava i definisanje međusobnih odnosa, prava i obaveza svih učesnika u procesu rekonstrukcije postojećih sportskih objekata i otvorenih sportskih terena i izgradnja novih sportskih objekata koji zadovoljavaju međunarodne standarde.	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast budže

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
VRHUN- SKI SPORT	Stvoriti uslove za vrhunsko sportsko postignuće kroz podizanje nivoa stručnosti rukovodilaca i programskih direktora nacionalnih granskih saveza i razvoj strukovnih udruženja (npr. Udruženje trenera Srbije, Udruženje kondicionih trenera Srbije i sl.)	Organizovanje seminara i radionica za stručno usavršavanje rukovodilaca nacionalnih granskih saveza (programskog i poslovnog menadžmenta); Modernizacija rada i organizovanja strukovnih udruženja.	MOS Finans planira kroz fi SSS, s progra interes
	Pripreme za Olimpijske igre 2012. godine u Londonu	Kroz program "Sistema razvoja talenata" koji je ustanovljen i delimično finansiran od strane MOK-a, u Republici Srbiji identifikovati i testirati u Republičkom zavodu za sport sve potencijalne olimpijske kandidate za Olimpijske igre u Londonu 2012. godine; Izraditi programe priprema i nastupa na takmičenjima svih kandidata za period od četiri godine i planski finansirati odobrene programe.	MOS, Finans planira kroz fi progra interes sufina a, spo
	Uspešna organizacija međunarodnih sportskih takmičenja na teritoriji Republike Srbije po standardima međunarodnih sportskih federacija.	Formiranje liste prioriternih takmičenja za period od četiri godine koja će biti održana u Republici Srbiji; Kandidatura i organizacija međunarodnih sportskih takmičenja po standardima međunarodnih sportskih federacija; Definisanje međusobnih prava i obaveza po pitanju organizacije i finansiranja međunarodnog sportskog događaja od značaja za Republiku Srbiju između Nacionalnog granskog saveza, Republike Srbije i organa jedinice lokalne samouprave.	MOS, Finans planira kroz fi progra interes budže
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
REKREA- TIVNI SPORT	Promocija ideje "Sport za sve".	Sprovođenje kampanje koja će imati za cilj promociju zdravih stilova života u kojima dominira redovna fizička aktivnost; organizovanje i sprovođenje akcija koje služe aktiviranju pojedinaca u rekreativnom vežbanju u okviru radnih sredina i slobodnog vremena;	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast iz bud
	Stvaranje uslova za permanentno stručno usavršavanje kadrova za realizaciju sistema "Sporta za sve".	Organizovanje seminara i radionica za stručno usavršavanje kadrova za realizaciju sistema "Sporta za sve".	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast iz bud

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
OBRA- ZOVANJ E I NAUKA U SPORTU	Unaprediti postojeći sistem obrazovanja stručnog i naučnog kadra za potrebe sporta i podsticati razvoj nauke u sportu i primenu naučnih rezultata u sportskoj praksi.	Sprovođenje analize angažovanja stručnih kadrova u sportu koji se školuju u postojećem sistemu obrazovanja radi podizanja kvaliteta stručnog rada u sportu; Program edukacije kadrova u sportu, saradnja naučno-obrazovnih institucija sa nacionalnim granskim savezima, Olimpijskim komitetom Srbije, Sportskim savezom Srbije, strukovnim udruženjima i sportskim klubovima i primena rezultata naučnih istraživanja u praksi.	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
SPORT U AUTO- NOMNIM POKRA- JINAMA	Poboljšati uslove za bavljenje sportom u autonomnim pokrajinama.	Stvaranje tehničkih i materijalnih uslova za bavljenje sportom i rekreacijom na teritoriji AP u koordinacija sa republičkim organima nadležnim za unapređenje sporta u Republici; Podsticanje sprovođenja programa koji imaju za cilj promociju i bavljenje građana sportom, a posebno dece, omladine, žena, starijih osoba i osoba sa invaliditetom, na teritoriji AP; Organizovati sportska takmičenja od značaja za AP, kao i školska sportska takmičenja na nivou AP; Izrada planova i programa takmičenja na nivou AP.	AP, MO Finans budžet autono sufina MOS k progra opšteg sporta

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
SPORT U JEDINI- CAMA LOKALNI H SAMOU- PRAVA	Poboljšati uslove za bavljenje sportskim aktivnostima na teritoriji jedinica lokalnih samouprava.	Podsticanje sprovođenja programa koji imaju za cilj razvoj školskog sporta, rekreativnog sporta kroz sistem "Sport za sve", takmičarskog i vrhunskog sporta.	JLS, M Finans planira sufina MOS u progra za RS.
	Unaprediti stručni rad u organizacijama u oblasti sporta na teritoriji jedinica lokalnih samouprava.	Organizovanje seminara i radionica za stručno usavršavanje rukovodilaca opštinskih sportskih saveza i gradskih organa uprave u oblasti sporta (programskog i poslovnog menadžmenta).	MOS, Finans planira kroz fi ostvar oblast
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN

SPORT OSOBA SA INVALIDI- DITETO M	Unaprediti uslove za masovnije učešće osoba sa invaliditetom u sportskim aktivnostima.	<p>Uspostavljanje međuresorne radne grupe od predstavnika MOS i MRSP radi zajedničkog utvrđivanja programa finansiranja sportista sa invaliditetom (utvrđivanje kriterijuma za definisanje pozicije vrhunskog sporta osoba sa invaliditetom u odnosu na poziciju ostalih vidova sportskih aktivnosti kojima se bave sportisti sa invaliditetom);</p> <p>Primena programa razvoja vrhunskog paraolimpijskog sporta i realizovanje međunarodnog programa takmičenja preko POKS-a;</p> <p>Primena programa razvoja masovnog-rekreativnog sporta, vrhunskog neparaolimpijskog sporta i programa domaćih takmičenja preko SSIS;</p> <p>Primena programa razvoja sportskih grana: Specijalna olimpijada, Sport gluvih i nagluvih i Sport slepih i slabovidih.</p>	MOS, Finans planira kroz fi POKS, SSGN interes MRSP, budže
	Podizati društvenu svest o značaju i ulozi sporta osoba sa invaliditetom.	Kontinuirana edukacija roditelja, predstavnika jedinica lokalne samouprave, obrazovnih institucija i građana o značaju bavljenja sportom osoba sa invaliditetom i činjenici da su osobe sa invaliditetom ravnopravni učesnici sportskih takmičenja.	MOS, Finans planira kroz fi POKS, SSGN interes MRSP, budže
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
ZAVODI ZA SPORT	Revitalizovati i unaprediti prostorne, stručne i administrativne kapacitete zavoda.	<p>Adaptacija postojeće infrastrukture i izgradnja novih kapaciteta zavoda;</p> <p>Povećanje broja sportskih objekata u cilju proširenja sportskih kapaciteta Republičkog zavoda za sport kao centra za pripreme vrhunskih sportista;</p> <p>Podizanje nivoa obučenosti i stručnosti kadrova zaposlenih u zavodima kroz izradu i sprovođenje programa kontinuirane obuke, na osnovu konkretno utvrđenih potreba za obukom i usavršavanjem;</p> <p>Jačanje institucionalne saradnje zavoda sa domaćim i inostranim naučnim i obrazovnim ustanovama.</p>	MOS, Finans planira za MN
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
	Povećati broj sportista i rekreativaca koji se redovno podvrgavaju sportskom lekarskom pregledu.	Nacrtom Zakona o sportu predvideti obavezu redovnog sportskog lekarskog pregleda za sve učesnike u sportu.	MOS

MEDICINA U SPORTU - I DOPING U SPORTU	Unaprediti naučno-istraživačku delatnost u oblasti sportske medicine.	Objedinjavanje podataka iz periodičnih izveštaja o sistematskim i drugim pregledima učesnika u sportu i njihovo korišćenje za naučne i stručne analize i naučnoistraživački rad usmeren ka unapređenju zdravlja sportista u ostvarivanju boljih takmičarskih rezultata.	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta
	Unaprediti zdravstvenu zaštitu sportista i rekreativaca.	Izrada studije o dostupnosti usluga sportske medicine sportista i rekreativaca.	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta
	Unaprediti sistem antidoping kontrole.	Podizanje kapaciteta ADAS-a; Sprovođenje programa usavršavanja zaposlenih u ADAS-u.	ADAS, Finans se iz b
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
ŽENE U SPORTU	Razviti sistem naučnih istraživanja o ženskom sportu.	Sprovođenje naučnih istraživanja o ženskom sportu i uticaju sportskih aktivnosti na žene; Održavanje stručnih skupova o primeni rezultata naučnih istraživanja u ženskom sportu; Učešće svih sportskih činilaca u pripremi i sprovođenju programa razvoja i unapređenja ženskog sporta.	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta
	Ostvariti rodnu i polnu ravnopravnost i masovnost ženskog sporta i stvoriti sredinu u kojoj se devojčice i žene društveno i socijalno afirmišu u sportskom radu na svim nivoima i osećaju bezbedno u sportskim aktivnostima.	Sprovođenje programa informisanja o koristima bavljenja sportom i kontinuirana edukacija o zdravstveno korisnim uticajima sporta na žensku populaciju svih starosnih grupa; Organizovanje tribina i kampanja radi podizanja svesti trenera, sportskih rukovodilaca, roditelja i sportista o ozbiljnosti problema nedovoljne angažovanosti žena u sportskim organizacijama.	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta budžet
OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN

VOJNI SPORT	Unaprediti ukupni sistem vojnog sporta i poboljšati fizičku osposobljenost pripadnika MOD i VS, zasnovano na međunarodno prihvaćenim standardima, usmereno ka svim kategorijama kadra i u skladu sa specifičnim potrebama VS.	Predlaganje donošenja propisa u oblasti fizičke obuke i sporta pripadnika VS; Strukturalne i organizacijske promene u VS kojima će se stanje fizičke obuke i sporta dovesti na nivo neophodan za kvalitetnu realizaciju sadržaja predviđenih propisima iz oblasti sporta; Osavremenjivanje nastavno-materijalne baze i sportske infrastrukture.	MOD, Finans se iz b
	Permanentno stručno usavršavanje kadrova koji su odgovorni za rukovođenje, organizaciju i izvođenje savremene fizičke obuke i sporta.	Organizovanje seminara i radionica za stručno usavršavanje kadrova iz oblasti rukovođenja, organizacije i izvođenja nastave fizičkog vaspitanja, fizičke obuke i sporta putem seminara i radionica.	MOD, Finans se iz b MOS, ostvar oblast
	Standardizovati programe i norme za unapređenje provere fizičkih sposobnosti ženske populacije u MOD i VS i stvoriti uslove za masovnije učešće žena u sportskim aktivnostima MOD i VS	Uključivanje žena sportista iz MOD i VS u sastav Sportske jedinice; Pripremanje i sprovođenje programa i normi za unapređenje provere fizičkih sposobnosti ženske populacije u MO i VS.	MOD Finans se iz b

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
POLICIJ- SKI SPORT	Ustanoviti sistem sporta u policiji Republike Srbije.	Predlaganje propisa za uređenje sporta u policiji RS; Održavanje obuka i seminara u cilju unapređenja sporta u policiji RS.	MUP, I Finans se iz b MOC, ostvar oblast
	Postići potrebni nivo specijalnih sportskih znanja, veština i sposobnosti koje doprinose uspešnom radu pripadnika MUP-a.	Kreiranje novih planova i programa, trenadžnih tehnologija i normativa za podizanje sportskih znanja, veština i sposobnosti pripadnika MUP-a.	MUP Za ove planira sredst

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
SPREČA- VANJE NASILJA U SPORTU	Smanjiti sve oblike nasilja u sportu i povećati bezbednost na sportskim priredbama i potencijalni rizik za pojavu novih izgreznika.	Analiziranje, praćenje i primena međunarodnih standarda u organizovanju insitucionalnih mehanizama za borbu protiv nasilja u sportu; Izrada plana razvoja mera prevencije; Sprovođenje programa edukacije dece i omladine o	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta

		<p>posledicama nasilja u sportu;</p> <p>Sprovođenje programa edukacije navijača i navijačkih grupa o posledicama nasilja u sportu;</p> <p>Praćenje, analiziranje i preduzimanje mera protiv pojava nasilja na sportskim priredbama;</p> <p>Evidentiranje i analiza događaja koji se ponavljaju u vremenskom i prostornom rastojanju i njihovo povezivanje sa prethodnim neredima i predlaganje mera za njihovo suzbijanje.</p>	
--	--	--	--

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
JAVNA GLASILA I SPORT	Jačati ulogu javnih glasila u promociji bavljenja sportom i saradnju sportskih organizacija sa javnim glasilima u RS.	<p>Saradnja strukovnih udruženja, urednika, sportskih novinara i predstavnika sportskih organizacija;</p> <p>Permanentno stručno usavršavanje novinara i obuka sportskih organizacija sa ciljem veće upotrebe elektronskih medija (radija i televizije, interneta) u svrhu promovisanja svojih aktivnosti sa ciljem razvoja sporta.</p>	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta
	Promovisati stručnu sportsku literaturu u javnim glasilima.	Podrška izdavaštvu stručne literature iz oblasti sportskog novinarstva, fizičkog vaspitanja i menadžmenta u sportu.	MOS, Finans se iz b progra opšteg sporta

OBLASTI	CILJEVI	AKTIVNOSTI	NOSIL FINAN
VOLON- TERIZA M U SPORTU	Urediti sistem volonterizma u sportu.	<p>Podržati zakonsko uređivanje volonterskog rada;</p> <p>Podsticanje učešća dece, omladine i starih u sportu kroz volonterske aktivnosti;</p> <p>Promovisanje ideje volonterizma kroz edukaciju i promotivne kampanje;</p> <p>Povezivanje sistema školstva, omladinskih organizacija i privrednog sektora sa sportskim organizacijama radi promovisanja ideje volonterizma.</p>	MOS Finans se iz b progra opšteg sporta

9. Akcioni plan

Akcionni plan za sprovođenje ove strategije Vlada će utvrditi u roku od šest meseci od dana objavljivanja Strategije.

10. Završna odredba

Ova strategija sadrži prilog Skraćenice, koji je odštampan uz nju i čini njen sastavni deo.

Ovu strategiju objaviti u "Službenom glasniku Republike Srbije".

05 broj 66-3938/2008-1
U Beogradu, 27. novembra 2008. godine

Vlada

Predsednik,
dr **Mirko Cvetković**, s.r.

Skraćenice

EU Evropska unija (European Union)

OEBS Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju

JLS Jedinica lokalne samouprave

MOS Ministarstvo omladine i sporta

MZ Ministarstvo zdravlja

MUP Ministarstvo unutrašnjih poslova

MOD Ministarstvo odbrane

VS Vojska Srbije

MPS Ministarstvo prosvete

MPA Ministarstvo pravde

MSP Ministarstvo spoljnih poslova

MF Ministarstvo finansija

MK Ministarstvo kulture

MN Ministarstvo za nauku i tehnološki razvoj

MRSP Ministarstvo rada i socijalne politike

MNIP Ministarstvo za Nacionalni investicioni plan

RZS Republički zavod za sport

JZFKMS Jugoslovenski zavod za fizičku kulturu i medicinu sporta

ADAS Antidoping agencija Srbije

RS Republika Srbija

AP Autonomne pokrajine

OKS Olimpijski komitet Srbije

MOK Međunarodni Olimpijski komitet (International Olympic Committee)

MPK Međunarodni Paraolimpijski komitet (International Paralympic Committee)

POKS Paraolimpijski komitet Srbije

SSS Sportski savez Srbije

NGS Nacionalni granski savezi

USS Univerzitetski savez Srbije

SŠSOV Savez za školski sport i olimpijsko vaspitanje

SOS Specijalna olimpijada Srbije

SSIS Sportski savez invalida Srbije

SSGNS Sportski savez gluvih i nagluvih Srbije

SSSSS Sportski savez slepih i slabovidih Srbije

MSF Međunarodne sportske federacije

MDG Milenijumski ciljevi (Millennium Development Goal)

MINEPS Internacionalna konferencija ministara odgovornih za fizičku kulturu i sport (International Conference of Ministers and Senior Officials Responsible for Physical Education and Sport)

NOK Nacionalni Olimpijski komitet (National Olympic Committee)

UNESCO Organizacija Ujedinjenih nacija za obrazovanje nauku i kulturu (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)

YES Edukacija mladih kroz sport (Youth Education through Sport)

UNV Volonteri Ujedinjenih nacija (United Nations Volunteers)

UNDP Program za razvoj Ujedinjenih nacija (United Nations Development Programme)